

26 MAYIS 2024

TÜR SAY ANTALYA RAPORU

DOĞA KORUMA MERKEZİ VAKFI

TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.

209 TÜR KAYIT ALTINA ALINDI

26 Mayıs 2024 Pazar, Dünya Biyolojik Çeşitlilik Günü'nü kutlamak üzere Antalya'da ilk kez bir üniversite kampüsünde gerçekleştirilen Tür Say etkinliğine 36 doğa sever katıldı, Bunlardan 24'ü 1049 gözlem yaptı, aralarında amatörler ve bilim insanlarının olduğu 76 uzman 209 türü kayıt altına aldı.

Etkinlik, Doğa Koruma Merkezi Vakfı (DKM), Antalya Büyükşehir Belediyesi ve Akdeniz Üniversitesi Bitki Bilimi Topluluğu işbirliği ile düzenlendi.

TÜR SAY BELİRLİ SÜRE İÇİNDE, BELİRLİ BİR ALANDA YAŞAYAN CANLI TÜRLERİNİN KAYIT ALTINA ALINDIĞI BİR BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK TESPİT ÇALIŞMASIDIR. ALANINDA UZMAN DOĞA BİLİMCİLER, GÖNÜLLÜ DOĞA REHBERLERİ VE VATANDAŞLARIN GENİŞ KATILIMIYLA BİR MARATON ŞEKLİNDE GERÇEKLEŞTİRİLİR. AMACI, BİR YANDAN TOPLUMUN DOĞA VE DOĞA KORUMA KONULARINA İLGİSİNİ ÇEKMEK, BİR YANDAN DA KORUNMASI İSTENEN ALANIN TÜR ÇEŞİTLİLİĞİNİ ORTAYA KOYMAKTIR.

EN ÇOK GÖZLEMLENEN 5 TÜR

209 TÜRÜN 160'İ BİTKİLER ALEMİNE AİTTİR VE BU TÜRLERİN AKDENİZ EKOSİSTEMİNİN EN YAYGIN OLAN FABACEAE, LAMIACEAE, OLEACEAE, FAGACEAE GİBİ AİLELERİNE AİT OLDUKLARI GÖRÜLMEKTEDİR.

ZAKKUM
Nerium oleander

ÇALI MİNESİ
Lantana camara

KERMES MEŞESİ
Quercus coccifera

DEFNE
Ceratonia siliqua

ZEYTİN
Olea europaea

Yaklaşık 350 hektar alana sahip yerleşkenin güney batısında sekizde birlik bir bölümü tarandı. Uzmanlarca tespit edilen 209 tür arasında Akdeniz ekosistemi karakteristik bitkilerinden zakkum, çalı minesi, kermes meşesi, defne, zeytin ön plana çıktı. Bu türlerin ekosistemi temsil etmesi, uyum becerilerini ve dayanıklılıklarını gösterir. Zakkum ve çalı minesi kurak yaz koşulların uyum sağlamışlardır. Defne ve zeytin ise derin kök sistemleriyle suyu verimli şekilde kullanabilirler. Yine bu iki tür erozyon kontrolü sağlarlar ve toprağın devamlılığını artırır. Kermes meşesi ise çalı formuyla diğer bitki ve hayvanlar için bir mikrohabitat oluşturur. Alandaki biyolojik çeşitliliğin karbon depolama, iklimi ve su döngüsünü düzenleme, toprağı koruma gibi ekosistem hizmetleri düşünüldüğünde yerleşkenin yalnızca eğitim ve araştırma değil, doğal yaşamı destekleyen ekolojik bir koridor olarak işlev gördüğü açıktır.

EN ÇOK GÖZLEMLENEN 25 TÜR

TÜR ADI	SAYI
<i>Nerium oleander</i>	36
<i>Lantana camara</i>	18
<i>Quercus coccifera</i>	17
<i>Ceratonia siliqua</i>	15
<i>Olea europaea</i>	14
<i>Jacaranda mimosifolia</i>	14
<i>Malva sylvestris</i>	11
<i>Verbascum sinuatum</i>	11
<i>Magnolia grandiflora</i>	11
<i>Ficus carica</i>	10
Genus <i>Euphorbia</i>	9
Genus <i>Papaver</i>	9
<i>Parkinsonia aculeata</i>	9
<i>Canis familiaris</i>	8
<i>Cichorium intybus</i>	8
Genus <i>Glebionis</i>	8
Genus <i>Smilax</i>	8
<i>Cistus creticus</i>	8
Genus <i>Crataegus</i>	7
<i>Turdus merula</i>	6
Genus <i>Allium</i>	6
Genus <i>Agave</i>	6
<i>Ricinus communis</i>	6
<i>Ailanthus altissima</i>	6
<i>Punica granatum</i>	6

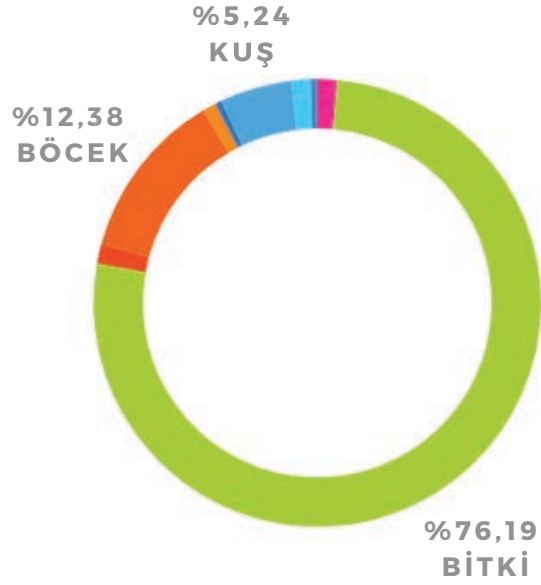
ALANDAKİ BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

24 gözlemci tarafından kayıt altına alınan 1049 canlının 209'u uzmanlar tarafından tanımlandı. Bunlardan 241'i yüksek kalitede gözlem düzeyindedir.

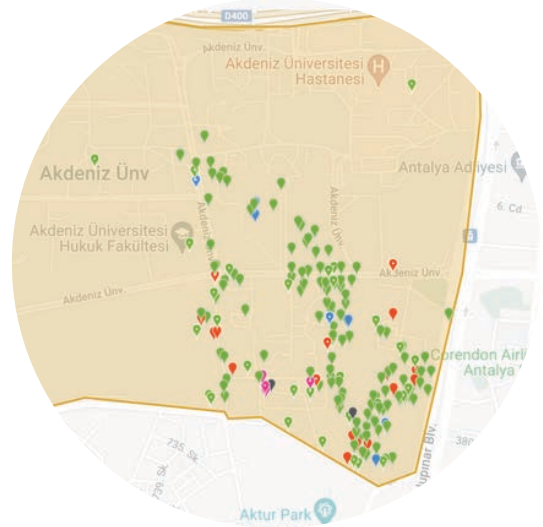
Tanımlanan türlerin 160'ı bitki, 11'i kuş ve 26'sı böcek grubuna aittir. Alanda örümcek, sürüngen ve çiftyaşar varlığı da tespit edildi. Alanda Akdeniz ekosistemi hakimdir ve dolayısıyla gözlemlenen türler hem bu ekosistemin belirgin türlerini, hem de bu mevsimde Akdeniz ekosisteminde hangi türlerin gözlemlenebileceğini göstermektedir.

Alanın bir botanik bahçesi olarak işlev görmesi ve peyzajında Akdeniz ekosistemi türleri dışında egzotik türlerin de varlığını ortaya çıkarmıştır. Egzotik türler, doğal denge içinde yerlerini bulursa ekosistemin biyolojik çeşitliliğini artırabilirler ancak yabancı istilacı türler olarak yerel türlerin yaşam alanlarını daraltabilir, besin zincirini bozabilirler. Bu türlerin etkileşimlerinin izlenmesi ve ekosistem sağlığının uzmanlarca değerlendirilmesi gerekmektedir.

TANIMLANAN TÜRLERİN DAĞILIMI

GÖZLEMLERİN HARİTASI

ALANDA TESPİT EDİLEN BAZI KUŞ TÜRLERİ

TÜR ADI	BİLİMSEL ADI
<i>Leylek</i>	<i>Ciconia ciconia</i>
<i>Erguvani balıkçıl</i>	<i>Ardea purpurea</i>
<i>Küçük balaban</i>	<i>Ixobrychus minutus</i>
<i>Yeşil ağaçkakan</i>	<i>Picus viridis</i>
<i>Sarasma</i>	<i>Oriolus oriolus</i>
<i>Kızılsırtlı örümcekkuşu</i>	<i>Lanius collurio</i>
<i>Uzunkuyruklu baştankara</i>	<i>Aegithalos caudatus</i>
<i>Kırlangıç</i>	<i>Pseudochelidon spp.</i>
<i>Kuzgun</i>	<i>Corvus corax</i>
<i>Bahri</i>	<i>Podiceps cristatus</i>
<i>Gece balıkçılı</i>	<i>Nycticorax nycticorax</i>
<i>Kara leylek</i>	<i>Ciconia nigra</i>
<i>Küçük batağan</i>	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
<i>Angit</i>	<i>Tadorna ferruginea</i>
<i>Florya</i>	<i>Chloris chloris</i>
<i>Saka</i>	<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Ak mukallit</i>	<i>Iduna pallida</i>
<i>Alakarga</i>	<i>Garrulus glandarius</i>
<i>Tarla kirazkuşu</i>	<i>Emberiza calandra</i>
<i>Karabaşlı kirazkuşu</i>	<i>Emberiza melanocephala</i>
<i>Alaca ağaçkakan</i>	<i>Dendrocopos syriacus</i>
<i>Kızıl şahin</i>	<i>Buteo rufinus</i>
<i>İbibik</i>	<i>Upupa epops</i>
<i>Kamış bülbülü</i>	<i>Cettia cetti</i>
<i>Akgerdanlı ötleğen</i>	<i>Sylvia communis</i>

AKDENİZ ÜNİVERSİTE YERLEŞKESİ HAKKINDA

Yerleşke alanı, düz arazilerden, vadilerden ve kayalık yamaçlardan oluşmaktadır. Yapılan başka bir çalışmaya göre, yerleşke içerisinde doğal olarak kalmayı başaran traverten kayaları, alanın en belirgin özelliğidir. Bu yapıya “Antalya Travertenleri” denir ve bu jeolojik yapı, dünyanın en büyük traverten çökellerinden biridir. Bu sebeple, yerleşke alanı Antalya'nın jeolojik ve jeomorfolojik yapısını da yansıtmaktadır.

Yerleşke alanında yaklaşık 11 hektar büyüklüğünde bir Botanik Bahçesi bulunmaktadır. Bu, hem kent için hem de Akdeniz Üniversitesi için büyük bir zenginliktir.

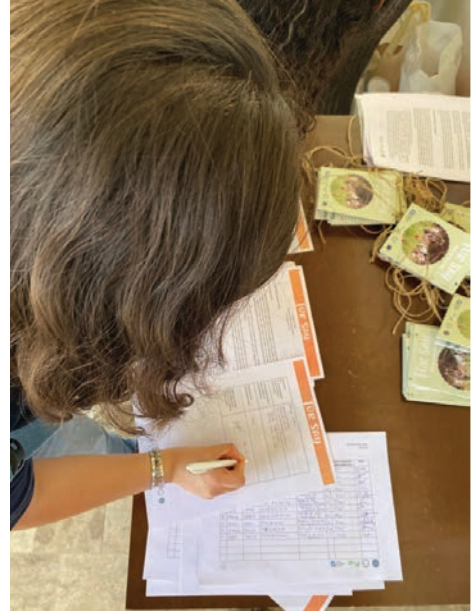
Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesi'ndeki biyolojik çeşitlilik diğer üniversitelerin yerleşkeleriyle kıyaslandığında bitki çeşitliliği bakımından daha dikkat çekicidir. Buradaki florasının 1996 yılında bir yüksek lisans tezine ve belirli yıllarda çeşitli çalışmalara konu olacak kadar zengin olmasıdır. Ancak son yıllarda öğrenci ve personel nüfusunun artmasına paralel olarak kampüs alanında yapılaşma artmış ve peyzaj değişimi meydana gelmiştir.

Makiliklerin büyük bir kısmı yerini çeşitli yapılara bırakmış, dolayısıyla flora bu durumdan olumsuz etkilenmiştir. Yerleşkenin güneyinde, birçok bitkiyi barındıran koruma alanları bulunmaktadır. Bu alanlarda bulunan vadi ve kayalık yamaçlar, birçok bitkinin günümüze kadar ulaşmasını sağlamıştır. Fakat şu anda koruma alanlarının da tahrip edildiği açıkça görülmektedir.

Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesi, bitki çeşitliliği açısından oldukça zengin bir yerleşkedir. 2003 yılında yapılan bir çalışmada, yerleşkede 78 familyaya ait 30'u endemik olmak üzere toplam 452 takson tespit edilmiş olup, en son 2020 yılında yayımlanan bir çalışma sonucunda alanda 76 familyaya ait 21'i endemik olmak üzere toplamda 438 takson belirlenmiştir. Aynı çalışmaya göre, flora çeşitliliğinin azalmasındaki büyük pay antropojenik etkiye (veya insan kaynaklı faaliyetlere) dayanmaktadır.

Antalya ili, zengin florası ve sahip olduğu yaklaşık 3500 bitki türü ile bu bölgede öne çıkan illerden biridir. Bu türlerden yaklaşık 773 tanesi endemik olup, 244 tanesi sadece Antalya ili sınırları içerisinde bulunmaktadır. Bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda, kampüs florası Antalya ilinin bitki çeşitliliğini de önemli ölçüde yansıtmaktadır. Altı farklı bitki topluluğuna ev sahipliği yapan kampüs alanı, herdem yeşil bodur maki formasyonu ile kaplıdır. Alanda herhangi bir bitki topluluğunun zarar görmesi, diğer bitki topluluklarının da bu durumdan etkilenmesi demektir. Özetle, alandaki bir bölgede toprak altında veya üstünde meydana gelecek bir bozulma domino etkisiyle yerleşke vejetasyonuna zarar verecektir.

**ETKİNLİĞE KAYIT
OLAN
KATILIMCILAR,
BELEDİYENİN
ÇEVRE DOSTU
ARACI İLE
GÖZLEM
YAPACAKLARI
ALANA
TAŞINDILAR.**

KATILIMCI GERİBİLDİRİMLERİ

Katılımcıların etkinlikle ilgili olumlu bulunduğu yönler; planlı organizasyon, grup rehberliği, yeterli bilgilendirme, ekip, gözlem, çeşitlilik, zaman yönetimi ve alan seçimi. Ayrıca Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin etkinliğe destek vermesi, etkinliğin gönüllülük esasına dayanması, samimiyet, doğanın faydaları vurgulanmıştır. Alandaki biyolojik çeşitliliğin daha iyi anlatılması, hedef kitle olarak daha çok çocuğa ulaşılması konuları da dile getirilmiştir. Bunlara ek olarak etkinliğin Antalya'da farklı alanlarda yapılması da istenmiştir.

**BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK
KONUSUNDA
FARKINDALIĞI
ARTIRMAK VE DOĞA
SEVGİSİ AŞILAMAK İÇİN
ÇOK GÜZEL BİR
ETKİNLİK.**

**36 DOĞA
SEVER**

**6 DKM VE
ABB EKİBİ**

**8 UZMAN
KATILDI.**

**KATILIMCILARA
BİYOLOJİK
ÇEŞİTLİLİK
HAKKINDA BİLGİ
VERİLDİ.**

**EN ÇOK GÖZLEM
YAPAN
KATILIMCILARA
ÖDÜLLER
VERİLDİ.**

BASINDA ÇIKAN HABERLER

<https://www.haberler.com/yerel/ankara-buyuksehir-belediyesi-karakoy-mesire-14965335-haberi/>

<https://www.ankara.bel.tr/haberler/abb-karakoy-mesire-alaninda-endemik-arastirmasi-15607>

<https://www.dailymotion.com/video/x8b2k37>

<https://www.antalyakorfez.com/antalyada-doga-ve-bitki-meraklilarinin-dikkatine-akdenizde-tur-say-basliyor>

<https://antalyaguncel.com/antalyada-ilk-tur-say-etkinligi-duzenleniyor/>

<https://www.mediahaber.com.tr/tag/antalyada-ilk-tur-say-etkinligi-duzenleniyor/>

<https://www.instagram.com/reel/C764ozQNLO4/?igsh=NzdIbWxjODU0cHJq>

DOĞA KORUMA MERKEZİ VAKFI (DKM), 2004 YILINDAN BERİ DOĞA KORUMA ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞU. DOĞA KORUMA MERKEZİ VAKFI'NIN AMACI; BİLİMSEL YAKLAŞIMLARI TEMEL ALARAK, BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİN ETKİN ŞEKİLDE KORUNMASINI VE DOĞAL KAYNAKLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEKİLDE YÖNETİLMESİNİ SAĞLAMAK. ÇALIŞMALARINDA KORUMA BİYOLOJİSİ DİSİPLİNİNİ TEMEL ALAN DKM, BU ANLAYIŞIN YAYGINLAŞMASI İÇİN DE ÇABA GÖSTERİYOR. DOLAYISIYLA, KORUMA ÇALIŞMALARININ BAŞARISI VE SÜREKLİLİĞİ İÇİN KAPASİTENİN ARTIRILMASI DKM'NİN ÖNCELİKLERİ ARASINDA.

TEŞEKKÜRLER: ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SIFIR ATIK DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NDAN FULYA KURAL ÖZLEM KILIÇARSLAN, MEKKE YILDIZ AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ COĞRAFYA BÖLÜMÜNDEN DOÇ. DR. EBRU AKKÖPRÜ , ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ EMİRHAN BERBEROĞLU, BİTKİ TOPLULUĞU ÖĞRENCİLERİNE AYRICA ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ İKLİM ELÇİSİ BÜŞRA GÜL İNAL'A TEŞEKKÜR EDERİZ.

DKM EKİBİ: TUĞBA CAN, NURAY ÇALTI, GENCER YAPRAK